

כמה מילים על... 1... הסתגלות

ימי הגן הראשונים הינם מאתגרים עבור הילדים, ההורים והצוות. המיומנות הנדרשת מכל הנוגעים בדבר היא יכולת הסתגלות למצב חדש. בגיל 3 המעבר הזה נראה עבור רבים מאיתנו מאד מאיים. עד כה הילדים היו עטופים, והתחושה הראשונית היא שבבת אחת הם "נזרקים" למקום סואן, לא בטוח ולא מוגן. בעיקר אובדת תחושת האינטימיות והמוגנות הרגשית.

עבורנו ההורים (האחראים על הילד) המורגלים באחריות אקטיבית וביכולת שליטה על סיפוק צרכיו הפיזיים והרגשיים התחושה מאד מערערת. לא קל להעביר אחריות ולתת אמון בלחיצת כפתור. למרות התנהגויות של סטרס, בכי והתנגדויות- (השוברות את ליבנו ומדירות שינה מעיננו). הילד, המורגל בכך שרבים מהדברים הסובבים אותו דינמיים ומשתנים ופועלים עליו "מלמעלה" בידיהם האמונות של הוריו - מגיב לשינויים אלו על פי האופן בו אנו מתווכים לו אותם. כמובן שילדים הם בעלי אופי וטמפרמנטים שונים, והם מגיבים בסגנון ובקצב אחר לשינויים. אך חשוב לדעת שתגובת ההורים והאופן בו אנו מתווכים לילד סביבה חדשה הם עבורו תמונת מראה ליכולת הסתגלות שלו ולאופן בו הוא נותן אמון, סומך, מכבד ומשתלב. יותר מכך.

הורה המשדר לילד שלו שהוא סומך עליו שיתמודד במצב משתנה, יאפשר לילד לעבור את השינוי מתוך תחושת מסוגלות. בכי בשעת פרידה הוא מובן, טבעי ולגיטימי. (הוא מביע צער ותסכול, ולרגעים גם פחד וכאב... הוא גם אמצעי לפרוק את הסטרס שמצטבר אצל הילד) כיוון שכך - לא הצוות ולא ההורים צריכים לראות בבכי מסוג זה דבר שיש "להיבהל" ממנו.

הצוות מכיל אותו בחום ובתגובה מדודה, מרגיעה ועניינית ונוקט בפעולות מסיחות דעת (משחק, סיפור) על מנת לאפשר לילד להכיר בכוחותיו ולצאת מהמצב הסוער, שאינו משרת אותו באותו רגע. בכי מסוג זה שמקבל הרבה מידי תשומת לב (כגון הישארות ממושכת של ההורה, חמלה ודאגת יתר) הופך לבכי מניפולטיבי שמתמשך ופוגע ביכולת של הילד לרכוש כלים להתמודדות נכונה עבורו ברגעי תסכול. ככלל...

הילדים רוכשים בימים ההתאקלמות הראשונים את אחת מהמתנות היקרות ב"תיבת כישורי החיים" שלהם- והיא הסתגלות לשינויים. היכולת להגיע למקום חדש - פיזית, חברתית, רגשית. היכולת להגיב לשינוי. להתמצא במרחב, להסתדר מבחינה טכנית, להשתמש בכישורי השפה על מנת לייצר תקשורת אפקטיבית, להתחיל לייצר קשרים חברתיים, להתפנות ללמידה ולרכוש מיומנויות חדשות, לכבד סמכות חדשה ולא מוכרת... כל אלו מחייבים שימוש בהרבה מאד מיומנויות - ומצריכים מהילד הסתגלות ובעיקר גמישות.

יכולת הסתגלות, גמישות ויצירתיות הינן מתכונות המפתח של המאה ה-21